

PAVEL FILATEV – ZOV

z ruštiny preložil Filip Murčinko

Prešiel mesiac a pol, mesiac a pol odkedy som sa vrátil z VOJNY na Ukrajine. Áno, viem, nemôžem používať toto slovo, zakázali nazývať vojnu vojnou, no pochopte, mám 33 rokov a celý život som hovoril len pravdu, aj keď mi to bolo na škodu. Čo už, som taký nepodarený a nič s tým neurobím.

Čiže pochopte, je to vojna so všetkým, čo si pod tým slovom predstavujete, naša ruská armáda strieľa po ukrajinskej, tá strieľa naspäť, lietajú tam delostrelecké granáty a rakety...

Počuli ste už niekedy zvuk delostreleckého granátu, letiaceho k vám?

Pokiaľ nie, vaša škoda, že ste boli ukrátení o tento nezabudnuteľný pocit. Cítite, že vzduch okolo vás začína vibrovať, počujete svišťanie náboja letiaceho k vám, obracia vám žalúdok, chcete sa nadýchnuť a nemôžete. Ak máte šťastie, počujete výbuch, a myslíte si, že nadišiel deň vašej smrti. Tak prichádza precitnutie. Nárazová vlna ti nič neodtrhla, pozeráš, či ťa nezasiahol šrapnel. Pokiaľ ti nič nie je, nebolo to tvoj šťastný deň. Máš smolu, že si celý, lebo to znamená, že je tu pre teba ešte práca.

Takto umierajú vojaci oboch strán, rovnako ako mierumilovní civilisti, ktorým sa pošťastilo žiť tam, kde sa iní rozhodli rozpútať vojnu nazývanú špeciálnou operáciou.

Aaa, ešte toto. Nezabúdajte, že s vojnou súvisí aj hlad, choroby, bezsenné noci, život v neskutočnej špine, návaly adrenalínu, ktorý ti v boji dá rýchlosť, neľudskú silu, no zožiera tvoje telo, a keď sa vrátiš z frontu, si ako vyžmýkaný citrón. Cítiš, že už nikdy nebudeš skutočne zdravý, že už nikdy nebudeš ako predtým.

No a ešte nemožno zabudnúť na tlak tvojho svedomia, ťarchu, ktorou dopadá morálnosť tvojich činnou na srdce a dušu. Teda, pokiaľ ešte vôbec máš niečo ako dušu. Je predsa jednoduchšie sa nepýtať, prečo to robíš, a na koho prospech? Prečo riskuješ svoj život, pre koho obetuješ svoje zdravie? Prečo si ďalej pošpinil svoju už aj bez toho hrišnu dušu?

Teraz vám porozprávam, ako ja vidím túto vojnu a ako som ju vlastne nepochopil. Som si vedomí zodpovednosti za šírenie informácií o mojej vojenskej službe, no tajiť, čo som zažil by podľa mňa znamenalo len zvyšovať straty.

Z pozícií pred Nikolajevskom¹ ma evakuovali, keď sa mi zapálilo oko. Po tom, čo naše pozície zasiahla delostrelecká paľba, do môjho zákopu dopadla zemina vymrštená výbuchom a dostala sa mi do očí. Nebolo jej veľa, no v zemine bola špina a, našťastie, začali sa mi zapalovať oči až tak, že sa mi jedno samé zatváralo. Po niekoľkých dňoch náš zdravotník rozhodol, že ma je nutné evakuovať, lebo pokiaľ sa to nebude liečiť, prídem o oči. Odviezli ma do poľnej nemocnice v meste Cherson, ktoré sme už vtedy okupovali. Z Chersonu ma potom previezli do Sevastopoľu.

Pocit, ktorý prežívaš, keď opúšťaš zónu bojových operácií, to ani nemožno popísať...

Dva mesiace, celé dva mesiace plné bahna, hladu, chladu, potu, a blízkosti smrti, ktorú tam človek cíti na každom kroku. Škoda, že nepúšťajú reportérov k nám, do prednej línie. Oberajú celú krajinu o možnosť obdivovať jej slávnych výsadbárov zarastených, neumytých, zablatených, chudých a nahnevaných ani nevediac na čo. Možno na Ukrajincov, ktorí netúžia po žiadnej denacifikácii, možno na nezmyselné príkazy velenia, neschopného plniť si svoje úlohy ani v čase bojových operácií. Polovica mojich spolubojovníkov chodila v ukrajinských uniformách, lebo boli kvalitnejšie a pohodlnejšie na nosenie, zatiaľ čo tie naše boli obnosené. Pochopte, naša obrovská krajina nie je schopná obliecť, nie že ešte nakrmiť vlastnú armádu. Ja som napríklad od začiatku nemal taktickú výbavu Ratnik, a ukrajinskú hranicu som prekročil bez spacáku. Za týždeň moji chlapci zohnali starý. Velitelia o žiaden dodatočný spacák nepožiadali. Zase, nebudem vravieť, že som za ten spacák bol neviem ako rád. Spať na zemi v starom deravom spacáku počas zimy, v prvej línii... A na Ukrajine ešte aj v marci boli mrazy. Hotová dovolenka toto. V polke marca ma začali bolieť nohy a chrbát. Rozmýšľal som nad tým, či ma bolia svaly alebo kĺby, kríval a zvaloval všetko na to, že sme si od začiatku vojny nevyzliekli výzbroj a nezložili z hláv prilby. Nakoniec som musel priznať, že zo spania na zamrzutej zemi, nedostatku vody a jedla, nosenia ťažkých nákladov, mám osteochondrózu všetkých stavcov, vysunutú platničku a pruh. Bolesť v kĺboch mojich nôh bola úplne nevydržateľná.

A potom ťa evakuujú a čo, vezieš sa a premýšľaš. Cítiš radosť, lebo odchádzaš z tejto chujoviny, no cítiš hnev, lebo tvoji kamaráti zostávajú tam a netušíš, čo s nimi bude ďalej, pocit šťastia z vlastnej záchrany sa mieša s pocitom viny pred spolubojovníkmi, ktorí zostávajú, zatiaľ, čo ty odchádzaš.

---

¹ Po ukrajinsky Mikolajiv, kvôli autentickejši používam ruskú formu Nikolajev/Nikolajevsk, nakoľko autor textu je Rus.

Šli sme v pazíku,² vodič a za ním 20 ranených, zablatených, strápených, so štítkami na rukách, kde písalo ich krvnú skupinu. V tvárach ťažko ranených som videl bolesť a úzkosť. Ľahko ranení mali v tvárach radosť, lebo konečne sa dostali z frontu. Ja som nebol skutočne zranený, evakovali ma len ako chorého, preto som nesedel na sedadle, len na schodíku pred dverami. Inde som aj tak nemal miesto. V autobuse bolo viac ľudí ako sedadiel a niektorí vyfasovali horšie fleky ako ja. Šli sme možno päť, šesť hodín, presne si nepamätám. Až v tom autobuse som sa konečne uvoľnil a začal premýšľať o posledných dvoch mesiacoch môjho života, o tom, čo to vlastne akože bolo, načo som ja toto potreboval, čo som spravil dobré a čo zlé, prečo som sa toho zúčastnil a načo som tam vlastne bol. Od tohto momentu až doteraz v mojom vnútri bojujú hlasy svedomia, vlastenectva a zdravého rozumu. Pokiaľ by som myslel podľa šablón, odpoveď by bola, že som vojak, výsadkár, povinný plniť rozkazy, bez práva sa posrať a nejst' bojovať do vojny, keď už raz vojna začala, s povinnosťou slúžiť dobru svojej krajiny, chrániť ruský ľud, no tuto zdravý rozum začína nesúhlasit' a pýtať sa otázky.

Ako Ukrajina ohrozovala Rusko?

Všetci okolo hovoria o tom, že Ukrajina chcela vstúpiť do NATO. Ale útočíme na všetky krajiny, ktoré chcú vstúpiť do NATO? Lotyšsko, Litva, Estónsko, Poľsko už sú v NATO. Fínsko do neho práve vstupuje. Turecko prednedávnom zostrelilo naše lietadlo, no my sme to rýchlo zabudli,³ Japonsko si nárokuje naše ostrovy.

Čert to ber, USA s nami hraničí na východe, ale nič z toho nie je dôvodom na začatie vojny.

Na nikoho z nich neútočíme. Alebo sme na nich len zatiaľ nezaútočili?

Nie, nevychádza, že by toto mohlo byť príčinou.

Pokiaľ by sme nenapadli Ukrajinu, ona by zaútočila na nás?

Slová mnohých sú len ozvenou toho, čo hovoria v televízii. Vraj sme spravili len preventívny úder. Ako možno uverit' tomu, že Ukrajina by zaútočila na Rusko, na Krym, pokiaľ ukrajinská armáda ani nedokázala ubrániť svoje hranice, vedie obrannú vojnu a ešte aj v nej má obrovské straty. Všetci vedia, že útočná vojna je ešte ťažšia ako obranná. Ako by nás mohla napadnúť táto krajina, ktorá sa len s námahou bráni, pomaly strácajúc územie? A nebolo by

---

² Typ sovietskeho/ruského malého autobusu.

³ Incident zo Sýrie z roku 2015, kedy turecká stíhačka zostrelila ruské lietadlo SU-24 operujúce v blízkosti tureckej hranice.

jednoduchšie pre našu armádu posilniť obranu hraníc s Ukrajinou, a v prípade útoku počkať nepriateľa na obranných pozíciách, zničiť jeho útočný potenciál a tak prejsť do protiútoku? Veď v takom prípade by naše straty boli oveľa menšie a svetové spoločenstvo by nemohla obviniť Rusko z agresie a naša krajina by sa nepreslávila ako okupant a útočník. To že Ukrajina chcela napadnúť Rusko neznie ako pravda, že?

Ukrajiny sa zmocnili nacisti a utláčajú ruské obyvateľstvo?

Keď som sa nestranne bavil s ľuďmi, ktorí boli na Ukrajine pred vojnou, nikto z nich si nevedel spomenúť na konkrétny prípad, že by ich niekto nejako utláčal alebo urážal za to, že majú ruské priezvisko alebo nevie hovoriť po ukrajinsky. A nejaké ojedinelé prípady domácich konfliktov na národnostnom základe možno nájsť v každej krajine sveta.

Zaútočili sme, aby sme zachránili DĽR a LĽR.⁴

Čo je vlastne DĽR a LĽR? Veď fakticky aj právne sú to dva regióny, ktoré boli súčasťou Ukrajiny, vzbúrili sa a chceli sa stať samostatnými. Nie je to rovnaké, akoby sa Karélie chcela stať súčasťou Fínska, Smolenská oblasť súčasťou Litvy, Rostovská súčasťou Ukrajiny, Jakutsko súčasťou USA, alebo Chabarovsk súčasťou Číny? Naozaj to nie je rovnaké? Prečo vlastne ochraňujeme DĽR a LĽR? Spravili sme dobre obyčajným ľuďom na Donbase? V Rusku by sme niečo podobné nestrpeli, veď nie je to tak dávno, čo sa Čečensko pokúsilo vyhlásiť nezávislosť a zaplatilo za to tisícmi životov. Prečo sme spravili to isté našim susedom? A pri tom, vedenie LĽR a DĽR nedokázalo, bez ohľadu na podporu vedenia Ruskej federácie, zabezpečiť svojich ľudí sociálnou podporou a ochrániť ich. Prečo by inak utekali do Ruska, na Krym a na Ukrajinu? Keď som sa bavil s ľuďmi utekajúcimi pred vojnou v Donecku a Lugansku⁵, nepočul som o žiadnych prípadoch nacizmu, o ktorých kričia v našich médiách. Ale všetci vraveli, ako utekali pred vojnou, ako chcú len žiť a pracovať v mieri. Keď sme chceli všetkými možnými spôsobmi pomôcť ľuďom z Donecku a Lugansku, prečo sme všetkým, ktorí by chceli, nedali ruské pasy? Veď máme toľko neobrobenej zeme, ktorej sa nikdy ani nedotkla ruka človeka, prosím, príd'te, žite a pracujte s nami, načo je nám územie cudzieho štátu? Načo? Naozaj máme málo územia? Naozaj všetci, ktorí chcú žiť v Rusku, ešte nedostali ruské pasy a neprišli k nám?

Zo začiatku sa nás snažili motivovať peniazmi a 23. februára veliteľ našej divízie oznámil, že za deň budeme dostávať 69 dolárov, čo bolo podľa vtedajšieho kurzu približne

---

⁴ Doneckú ľudovú republiku a Luhanskú ľudovú republiku

⁵ Po ukrajinsky Luhansku, používam ruský názov, kvôli autenticite, autor textu je Rus.

7000 rubľov (ešte aj tuto nás podviedli a nakoniec sme dostali 3500 rubľov za deň). Od prvého dňa, keď sme si uvedomili, že to nie je krymská operácia „Zdvorilí ľudia“⁶, a nie je to cvičenie, ale začala plnohodnotná vojna a prekročili sme hranicu Ukrajiny pod paľbou raketometov sprevádzaní vrtuľníkmi a lietadlami, už od tohto momentu sme si hovorili, že táto robota nestojí za žiadne peniaze. No my sme predsa obrancovia vlasti, výsadkári, pýcha vlasti a jej legendy, keď dostaneš príkaz: „vpred,“ vpred do vojny, to znamená, že sa muselo stať niečo vážne, možno ukrajinská armáda už dobýja Rostov, alebo Američania sa vylodili na Kamčatke! Ale teraz že bez srandy, ja som úplne vážne bol v prvých okamihoch ochotný veriť, že niečo podobné sa stalo, keď sme prerazili cez ukrajinskú hranicu a dostali príkaz dobyť Cherson. Iné logické zdôvodnenie som nevidel.

Ale teraz prepáčte. Ešte som sa nepredstavil.

Gv. ml. c–t. Filatev, 6. DŠR, 2. DŠB, 56. DŠP, 7. VDD.⁷

Áno, áno, hlavne ten 56. gardový výsadkový pluk, ktorý náš minister obrany S. K. Šojgu rozpustil tesne pred začiatkom vojny. Asi jedine tak preto, aby vyrovnali šance Ukrajiny proti Rusku, v minulom roku brigádu rozpustili, celú brigádu o počte 3000 výsadkárov, tvorenú tromi útočnými bataliónmi, bataliónom rozvedky, tankovým bataliónom, majúcu svoje delostrelectvo a protiletckú obranu, takúto brigádu rozpustili, brigádu, kde neboli žiadne voľné miesta, brigádu, ktorú zostavovali takmer 20 rokov v meste Kamišine⁸. Rozpustili a zničili osudy rodín, ktoré boli odrazu rozhádzané po celom Rusku.

Z brigády vytvorili pluk, no pluky majú len jeden názov, a tak nechali len jeden batalión parašutistov a prevelili ho na Krym do mesta Feodosija, kde ho spojili s tamojším osobitným 171. útočným bataliónom, a z tých dvoch bataliónov vytvorili akože pluk. Pluk tvorený parašutisticko-výsadkovým bataliónom, výsadkovo-útočným bataliónom a prieskumníkmi (o sile asi jednej čaty). To je málo, to čo je toto akože za pluk? A to ešte výsadkovo-útočný batalión nebol plný, čo sa týka počtu ľudí. Aby toho nebolo dosť, naši veľkí reformátori vymysleli, že máme vytvoriť niečo, čo nazvali Nočný experimentálny výsadkovo-útočný batalión. A ešte posadili celý batalión do normálnych, nie obrnených uazíkov.⁹ No a v takom

---

⁶ Myslí operáciu, ktorá predchádzala anexii Krymu v roku 2014, keď sa tam objavili neoznačení ozbrojenci (ruská armáda). Keď tomu správne rozumiem, týmto ozbrojencom sa v žargóne ruského militarizmu hovorilo Zdvorilí ľudia (Вежливые люди).

⁷ Jeho hodnosť preložiť neviem, rovnako ako názvy jednotiek, DŠ znamená desantno – šturmovij, čiže výsadkovo-útočný, B batalión, R a P neviem, VDD, je vzdušná výsadková divízia.

⁸ Mesto na brehu Volgy, vo Volgogradskej oblasti.

⁹ Typ sovietskeho/ruského terénneho auta.

stave poslali do vojny môj 2. výsadvkovo-útočný batalión, hej a zabudol som povedať, že batalión sa skladá z troch rôt, moja rota vyrazila do vojny v počte asi 45 ľudí, a dve zvyšné mali po 60 vojakov, a tak sa náš výsadvkovo-útočný batalión skladal zo 165 ľudí, absolútny vrchol geniality, lebo veď čo o tom ja viem, vo výkazoch vyzerá všetko dobre, batalión je jednotka zostavená z 500 vojakov... Presne takýmto spôsobom bol počet vojsk okolo Ukrajiny 200 000.

Z môjho pohľadu, berúc do úvahy korupciu a systém vykazovania rozšírený v armáde, kde velitelia skrývajú problémy, prekročilo hranicu Ukrajiny v prvý deň okolo 100 000 vojakov slúžiacich v ruskej armáde a postavilo sa 200 000 vojakom ukrajinskej armády.

Vďaka nekonečným nezmyselným experimentom a absencii zdravého rozumu, naša armáda prestala byť atraktívnym a perspektívnym miestom pre „lepšiu mládež.“ Na vojenských vysokých školách dlhodobo nemali dost študentov. Služba na kontrakt (ktorú sme používali od roku 2003),¹⁰ sa stala miestom, kde pozberajú ľudí z nižších sociálnych vrstiev (ku ktorým, bohužiaľ, očividne, patrím aj ja), veď čím menej si vzdelaný a znalý zákona, tým ľahšie tebou budú manipulovať. Okrem toho zničili inštitút povinnej vojenskej služby, zmenili ho na škôlku spojenú s ľuďmi z našich kolónií¹¹, kde vojaci premárnia svoj čas a idú do civilu s tým, že sa absolútne nič nenaučili. Potom o tom hovoria svojim známym, aby sa každý, kto má možnosť vyhol takému zbytočnému márnemu svojho života. Zoberte si, že niekedy to boli práve vojaci povinnej vojenskej služby, ktorí úspešne bojovali v Afganistane a Čečensku, úspešne v tom zmysle, že úlohy, ktoré im boli dané, splnili a nemali také straty ako „profesionálna armáda Ruskej federácie“ teraz na Ukrajine.

Áno, ešte som vám zabudol povedať, že v 56. gardovom výsadvkovo-útočnom batalióne som už od roku 1993 a jeho rozpustenie navrhujem minimálne 30 rokov.¹²

Pamätám si rok 1999, začiatok vojny v Čečensku, vtedy som ako teenager vypravádzal otca, ktorý tam šiel bojovať. Zhruba o tretej v noci, sa 1. výsadvkovo-útočný batalión zoradil na priestore pri štábe a veliteľ pluku priniesol bojový plán. Bolo treba dokončiť náš boj, bolo nevyhnutné zaútočiť na povstalecké bandy hlásiace sa samozvanej republike Ičkéria¹³ (nič vám to nepripomína? Nereagovala Ukrajina rovnako na naše ľudové republiky?). Veliteľ hovoril

---

¹⁰ V ruskej armáde sú 2 typy vojakov – na kontrakt, teda profesionálni vojaci, uzavrujú kontrakt, čiže pracovnú zmluvu s armádou a branci, teda odvedenci na povinnú vojenskú službu, ktorá však nie je povinná pre všetkých. V ZSSR neboli vojaci na kontrakt, profesionálnych vojakov bolo len zopár, dôstojníci, špecialisti, zvyšok boli branci, vojenská služba bola povinná pre všetkých

¹¹ Pravdepodobne myslí z menej rozvinutých oblastí Ruska, kde netvorila Rusi väčšinu obyvateľstva.

¹² Čo presne myslí Pavel Filatev týmto odsekom neviem, má 33 rokov, čiže v 56. DŠB nemohol slúžiť od 1993. Pravdepodobne je to myslené ako irónia.

¹³ Meno, ktoré si dali čečenský separatisti v 90-tych rokoch.

d'alej, že je to nebezpečné, a že keď hociktorí vojak z ľubovoľného dôvodu nemôže alebo nechce tieto rozkazy vykonať, má okamžite odísť, či už je to kvôli jeho rodine, náboženstvu alebo tomu, že má doma chorú mamu. A predsa, nikto z jednotky neodišiel, aj keď mimo dôstojníkov, celý batalión v počte 500 ľudí bol tvorený vojakmi povinnej vojenskej služby vo veku 18 až 20 rokov. To bol iný typ armády fungujúci na iných princípoch. To bola armáda ktorú sme mali v 1999. Áno, nebola ideálna, potrebovala poriadok a reformy, no vtedajšia armáda bola lepšia ako to, čo vyrobili po 23 rokoch reforiem.

Čo sa týka dneška, do vojny s Ukrajinou odmietlo ísť obrovské množstvo vojakov slúžiacich na kontrakt. To taktiež zohralo svoju úlohu pri zlyhaní „špeciálnej vojenskej operácie.“

Spomínam si, že celé dva mesiace, keď som bol v prvej línii, sme každý deň dúfali, že nás niekto príde vymeniť a pošlú nás do druhej línie, aby sme si oddýchli, vyprali si oblečenie, umyli sa, ale nič také nenastalo, keďže nás nebolo za koho vymeniť.

Na začiatku ma odviezli do mesta Sevastopol', do nemocnice Orion. Náš pazík, o ktorom som už hovoril skôr, tu dorazil o jednej v noci. Predtým sme zastavili niekde v Krasnom Perekope¹⁴, kde bol v areáli civilnej nemocnice zriadený zdravotnícky stanový tábor, kde nás prevzal zdravotnícky oddiel z Bujnakska. Skladal sa z dagestanských žien, ktoré nás vrelo privítali.

Vybehli sme z pazíka ako diví. Okamžite nás obkľúčili doktori z Bujnakska.¹⁵ Bolo nám divné, že tu nikto nestrieľa. Ticho a iní ľudia. Dorazil pocit pokoja a bezpečia. Neviete aký je to pocit, keď ste to nezažili. Lekári rýchlo určovali, komu je nutné previazať obvazy, kto potrebuje lieky proti bolesti, alebo inú pomoc. Popri tom nás odviedli do útulného stanu, kde bola zriadená jedáleň, tak svetlá a tak útulná, mal som pocit, že som sa ocitol v malom kúsku raja.

Tam nás nakrmili polievkou z duseného mäsa a jačmeňa. V tom momente mi to prišlo neskutočne chutné. Cítil som starostlivosť a súcit od žien, čo sa o nás starali. Takmer som na ten pocit zabudol. Bolo to zvláštne, lebo až do toho momentu sa nám zdalo, že všade sa niečo deje, že všade si ľudia utiahli opasky a boli že „všetko pre front, všetko pre víťazstvo!“ No tu sme konečne pochopili, že inde plynie normálny život, ľudia pracujú, oddychujú, chodia do klubov, a internet nie je zablokovaný. Nečudujte sa, počas dvoch mesiacov vojny sme prakticky

---

¹⁴ Mesto na Perekopskej šiji, úzkom kuse územia spájajúcom Krym s pevninou.

¹⁵ Mesto v Dagestane na juhu Ruska.

nemali žiadne spojenie s ostatným svetom, žili sme v našom mikrosvete, vo vojne, kde ako bonus k neľudským podmienkam je nedostatok jedla, vody, spánku, teplého oblečenia, kde niet normálneho ľudského života, kde sme hlad po nových správach zaháňali pletkami od vodičov jazdiacich do zázemia, kde sa ten vodič dopyčul, že internet je zablokovaný, lietadlá nelietajú ponad Krym, cena cukru stúpila desaťkrát, dolár je už za viac ako 120 rubľov... V izolácii bojových operácií si nemôžeš vytvoriť úplný, objektívny obraz a začínaš si domýšľať.

Presne preto som sa začal vypytovať tých žien, čo sa deje vo svete a čo píšu v novinách. Pamätám si, že sa mi zdali frustrované a nahnevané, nič od mňa nechceli vedieť, možno preto, lebo za deň cez nich prejde niekoľko takýchto autobusov. Chápali, že špeciálna operácia nejde podľa plánu (alebo, mal niekto vôbec nejaký plán?), a možno ich hnevalo len to, že sami tomu, čo sa deje nerozumeli.

Zapamätal som si najmä jednu z nich, ktorá bola rozčúlená z vysokých cien, no zároveň šťastná, že konečne všetky tie celebrity a zradcovia utekajú z krajiny, ešte aj Sobčakovú¹⁶ zatkli. To ma prekvapilo, Sobčaková bola predsa niekdajšia kandidátka na prezidentku, no potom sa ukázalo, že to nie je pravda, ako aj mnoho ďalších podobných pletiek.

Po polhodinovej prestávke v zdravotníckom stanovom tábore, kde nás nakrmili a previazali nám obvazy, pokračovali sme v ceste do Sevastopolu, ako som už spomínal, do nemocnice Orion. Dorazili sme tam o jednej v noci. Ďalšiu pol hodinu sme sa motali po dvore a volali na personál nemocnice, keďže nás nikto nečakal. Vyšli vojaci, ktorí tam už boli hospitalizovaní, väčšinou naši kolegovia zo vzdušných výsadkových vojsk, z 11. výsadkového útočného bataliónu, ktorých sme zvykli volať „Bojovní Burjati“, ktorí spolu s nami boli v prvej línii od začiatku vojny. Vrúčne nás prijali, pomohli vystúpiť z autobusu a vrhli sa nás s otázkami, aké úspechy sú v prvej línii, no žiadne neboli, ešte stále sme stáli na hraniciach Chersonskej a Nikolaevskej oblasti, ukrajinské delostrelectvo ostrelovalo naše pozície, naše im to vracalo, a my medzi nimi čakáme na posily do ďalších bojov.

Po ďalšej pol hodine došla žena oblečená do zmesi vojenského a doktorského oblečenia, zaviedla nás na príjem, kde s nami začali spisovať formuláre a prezliekať do pyžám a županov. Ranených poslali na operácie. Vyzeral som utrápene. Všetko, na čo som myslel bolo, že si

---

¹⁶ V origináli „...радостно говорила о том что Собчак арестовали“ asi myslí Kseniju Sobčak, ruskú opozičnú političku, ktorá v 2018 kandidovala v prezidentských voľbách. Jej otec Anatolij Sobčak bol starostom Petrohradu a v 90-tych rokoch pre neho pracoval aj Vladimír Putin.

chcem rýchlo ľahnúť a spať. Cítil som sa, akoby ma prešiel vlak, všetko divoko bolelo, nevedel som vysvetliť prečo, bolel ma krk aj nohy, bonus k problémom s očami.

Keď konečne spísali formuláre, odviedli ma do stanu, kde mi sestrička dala nejaký liek a tabletky na spanie. Prekvapilo ma, že nemocnica bola moderná, stany boli dvojmiestne, v každom bola sprcha, záchod, klimatizácia a na druhej strane mali východ na opačnú stranu. Bolo tam sviežo, ticho a útulne, oproti zákopom to bolo ako hotel Hilton alebo Radisson. Na fronte som sníval o sprche, no teraz, hoci moje ruky boli celé čierne od bahna, ktoré sa v nich za dva mesiace usadilo, nemal som silu ísť sa osprchovať. Ľahol som si na posteľ a zaspal. Celý čas som spal v jednej polohe. Bolo to dokonalé, hotová blaženosť, že môžem spať na posteli s čistými perinami, v tichu a bezpečí. Človek, ktorý nespával na holej zemi v mraze, obutý, s pocitom neustáleho ohrozenia, nevie o čom hovorím.

Pokiaľ som spal, do môjho stanu doviezli môjho spolubývajúceho. Prišli sme rovnakým pazíkom. Mal roztrhnutý bubienok a tak počul len na jedno ucho.

Úžasná dvojka. Slepý a hluchý.

Nepamätám si, koľko som spal. Ďalšie ráno prišla sestrička na odber krvi. Brala mi ju zo žily a ja som len pootvoril oči a nedokázal sa zobudiť, oči sa samé zatvárali a potom som opäť zaspal. Zobudili ma na obed a odviedli do inej starej budovy k očnému lekárovi. Ten pracoval na šiestom poschodí. Vyštverať sa tam bolo mimoriadne náročné, cítil som bolesť v celom tele, pri každom ďalšom kroku, a už som nemal adrenalín, ktorý mi pomáhal fungovať predtým. Bacuľatá postaršia sanitárka, ktorá ma viedla, bola nakoniec hore rýchlejšie ako ja. Očný lekár si ma prezrel. Zariadenie tam nemal tak zlé, ako som si myslel a nakoniec lekár vyhlásil: „Máte bežný prípad keratitídy na oboch očiach s astigmatizmom.“ Tiež povedal, že zrak mám na oboch očiach -5,5, a tak dlho písal záver z môjho vyšetrenia. Popri tom volal na oddelenie očného lekárstva, aby ma presunuli tam.

Neskôr som pochopil, že v tejto vzorovej nemocnici ľudí dlho nedržali, ale rozvážali ich do nemocníc a sanatórií v iných mestách.

Potom ma rýchlo odviedli do stanu, kde som KONEČNE, šiel do sprchy, umýval sa minimálne tridsať minút, snažil som sa pod horúcou vodou vytrieť čierne bahno zarastené do kože mojich rúk. Tak bol obed. Veľmi dobre tam varili, doslova ako doma. Tak som ľahol do posteľe a opäť ma vyplo.

Večer ma zobudila lekárka a chcela, aby som sa prezliekol, lebo ma odvezú do inej nemocnice. Netuším prečo, ale vstávať bolo veľmi náročné, nehovoriac o prezliekaní do uniformy. Popri tom som rozoberal moju budúcu liečbu s mojím spolubývajúcim. Presne o päť minút neskôr sa lekárka vrátila a podráždeným hlasom ma obvinila z toho, že zdržiavam. Všimol som si, že má hodnosť majora. V tom momente sa moja nálada začala kaziť. Fakt len v našej súčasnej armáde je toto možné. Vojenský zdravotníci majú svoje štruktúry a zaoberajú sa liečením a nemocnicami, no aj tak majú vojenské hodnosti, a sú to hodnosti často dosť vysoké. Podľa vojenských predpisov tak sú kvôli hodnosti dôstojníkmi a často sa k bežným vojakom správajú povýšenecky.

Takýto vojenský „lekári“ si potom na nás dovoľujú hovoriť tónom, akým by sa k nám nedovolili ozvať ani naši priami nadriadení zo vzdušno-výsadvkového vojska.

Mohol by tam byť chlap s hocijako dobrou mienkou o sebe, aj tak by sa cítil ponížený, keby s ním hovorili takto. V jej očiach som videl nadradenosť prameniaca z toho, že ona je major. Jej tón hlasu ma fakt začínal srať. Ty sa zúčastňuješ bojov, riskuješ život, ničíš si svoje zdravie, zatiaľ, čo si táto panička vyvaľuje šunky, a nakoniec ona na teba kričí: „Obliekaj sa!“ Lebo ona je major, a ty len obyčajný kontraktčík,¹⁷ ktorý ešte aj vyzerá pochudnuto, zarastene, vo fádnom nemocničnom pyžame a z postele vstáva ako dedo, pretože ho všetko bolí.

Takto sa správajú vojenský zdravotníci všade. Sám som zažil, aj od iných počul, ako nejaký armádny terapeut alebo chirurg v hodnosti kapitána alebo majora, ktorý pri tom neslúžil v skutočnej armáde ani jeden deň, sa ťa ani len nepokúša vyliečiť (to je doslova jeho povinnosť), ale rieši si svoje veci. A sú prípady, ako tu s touto pani majorkou, že ti je fakt zle, a za celý deň k tebe nikto z lekárov ani nepríde, ani sa ťa neopýta, že ako sa cítiš, a večer vyhlásia, že treba okamžite ísť a podráždene ťa poháňajú.

Rozmýšľam, že na očiach mi ani nebolo vidno hnev. Jediné, čo som dokázal zo seba dostať bolo: „Na mňa fakt kričať netreba!“ Potom som pokračoval vo viazaní šnúrok na topánkach, tak rýchlo ako predtým, nie preto, aby som bol protivný, ale preto, že som to rýchlejšie fakt nedokázal.

Pani majorku moje slová pobúrili, videl som na nej, že si už zvykla komandovať tých, ktorých poslali k nej na „liečenie.“ Zakričala: „To ako so mnou hovoríš?! Zavolám vojenskú políciu!“

---

¹⁷ Vojak slúžiaci v ruskej armáde na základe kontraktu.

Vstal som, vzal si veci a šiel preč, odpovedajúc jej zvýšeným hlasom: „Chod'te preč, kľudne si volajte vojenskú políciu, no na mňa nikto kričať nebude!“

Rozhnevaná z toho, že nedosiahla vytúženú dominanciu, pani majorka odišla z môjho stanu, vyhrážajúc sa mi vojenskou políciou, hoci nemala na to žiadne zákonné dôvody.

Za pár minút som si zaviazal šnúrky, rozlúčil som sa so svojim nahluchlým spolubývajúcim a vyšiel von. Veci som si niesol v igelitovom vrecúšku do koša, keďže som nemal žiaden ruksak. V tom vrecúšku bol celý môj majetok – maskáče a tenisky, ktoré som dostal od týpka zo Speznazu zo Stavropoľa. Na nádvorí som zistil, že auto, ktoré ma malo čakať tu nebolo. To, že ma tu má niekto čakať bol teda asi nezmysel. Pršalo. Stál som tam na daždi ešte ďalších desať minút, pretože som bol dosť nasratý z tejto hysterickej doktorky s hodnosťou majora. Rozhodol som sa, že budem radšej stáť tuto na daždi, ako sa vrátiť a opäť sa s ňou vybavovať.

Do dvora sa dovalil UAZ Buchanka.¹⁸ Sadol som si do neho. Vtedy sa zjavila pani majorka, dala šoférovi nejaké moje papiere s tým, aby mi ich ani náhodou nedával do rúk a tak sme konečne vyrazili.

Mimochodom, bola to ona, kto nás nechal čakať pol hodinu, keď sme sem včera dorazili. Ona si sladko spinkala a len z donútenia po nás došla. Po pol hodine. My, ktorých evakovali z prvej línie, sme stáli pol hodinu vonku, na zime. Nest'ážujem sa kvôli sebe, to by jebal pes, ale takmer všetci ostatní boli ranení od šrapnelov a guliek. Obväzy niektorých boli už celé premočené od krvi, ktosi hundral, že lieky proti bolesti asi nadobro prestali existovať... Dobre, veď nech človek trpí v zóne bojov, no tu sme „doma,“ tu by mali pracovať všetky sociálne služby, vytvorené a udržiavané štátom presne za týmto účelom, a im to ide takto zle. Nie je toto hrozba pre bezpečnosť štátu, keď niekto kvôli takej nekompetentnosti môže zomrieť, alebo zostať mrzákom? Nie je to priam zločinná lekárska nedbanlivosť?!

Ako je známe, vojakom zakázali verejne hovoriť o problémoch v našej armáde...

Nechcem byť neobjektívny, veď možno tá žena nebola zlým človekom, možno pristupovala k svojej práci svedomito a prespala príchod autobusu s ranenými len preto, že v nemocnici je kritický nedostatok personálu a ťahajú tam obrovské nadčasy, ktoré im isto ani neplatia. Počul som veľa sťažností od sestričiek a lekárov, ale opäť sa budem pýtať, nenesú na tom aj oni podiel viny? Tak ako my ostatní, ani oni sa nikdy nest'ážujú na inšpektorátoch práce,

---

¹⁸ Typ sovietskej/ruskej off-roadovej dodávky.

na prokuratúre, na súdoch (aj keď na tie sa s niečím obrátiť je veľký problém), tak ako my ostatní, ani oni sa nest'ážujú na to, že sami robia robotu, ktorú by bežne robilo niekoľko ľudí, že im neplatia nadčasy, že nemajú ani nevyhnutné lieky a prístroje, trpia, a toto utrpenie ovplyvňuje kvalitu ich práce a v dôsledku toho si vybíjajú zlosť na iných.

Napríklad zdravotník, ktorý rozhodol o mojej evakuácii z frontu, prosil ma, aby som odkázal zdravotníckemu oddielu v zázemí, že nemá už žiadne striekačky ani lieky proti bolesti. V prvej línii nie je ani to. Pokiaľ nás všetkých chceli poslať na smrť, rozumiem tomu, ale pokiaľ nie, niekto by sa mal zodpovedať za tisíce ruských vojakov, ktorý zomreli vykonávajúc rozkazy, a nedostali ani zdravotnú starostlivosť garantovanú zákonom!

Načo je vlastne dobré vydržiavať medikov ako osobitný typ vojska, ak nie ako zdravotníkov riešiacich urgentné prípady na bojovom poli? Prečo nemôžeme mať nezávislé, moderné nemocnice pre vojakov, kde ma bude lekár aj naozaj liečiť a nie len komandovať? Ako možno vôbec postaviť na jednu úroveň ľudí, slúžiacich v armáde a venujúcich sa skutočnej vojne a ľudí, ktorí k armáde nemajú žiaden vzťah, navyše ani vo vojenských nemocniciach nerobia dobrú robotu, no zároveň dostávajú všetky benefity vojaka, dostávajú len tak vysoké hodnosti a nebudú to oni, kto bude hniť zákopoch. To je údel pre nás...

Jeden z mojich kamarátov padol na letisku v Nikolajevsku. Minulé leto mu bol v našej nemocnici vo Feodosii diagnostikovaný pruh. Hovoril nám, že ležiac na operačnom stole pod čiastočnou narkózou, chápaný, že ho už rozrezali, počul lekárov šepkať o tom, že vlastne žiaden pruh nemá! Takých príbehov sú tisíce, no dopracovať sa k pravde a usvedčiť vinníkov nemožno, celý systém rotácie služieb a spravodlivosti bol nastavený tak, aby to znemožnil. Obyčajný kontraktčiaci často nedisponujú dostatočnou právnou gramotnosťou a vojenská prokuratúra nepomáha, pokiaľ sa nestalo niečo, čo im aktuálne vyhovuje riešiť.

Pokračujúc v tejto téme, ešte vám poviem, prečo som vo všeobecnosti proti službe žien v ruskej armáde. Buď nech slúžia ako v armádach Izraela alebo USA, teda zároveň s mužmi, alebo nech ani vôbec neslúžia. Jedine v našej armáde slúži väčšina žien len ako dekorácia, ktorú si tam naaranžovali ich muži a milenci. Výnimkou sú len ojedinelé prípady rotných mediciek, ktoré sa reálne snažia pomôcť, bez ohľadu na svoje malé právomoci. Radšej už pomlčím o civilnej hodnosti generálovej ženy, ktorá by podľa hodnosti a postavenia mala stáť nad veliteľmi plukov. Ten, kto to vymyslel, naozaj nemohol chápať a vážiť si vlastnú armádu.

Ešte ku vojenskej medicíne v ruskej armáde, za všetko vypovedá porovnanie poľnej lekárničky ruského vojaka a amerického. V našej je škrtidlo, obväz a promidol.¹⁹ V praxi ale vojaci v prvej línii často nemajú ani to. Americké lekárničky sú časté v ukrajinskej armáde a tak som mal možnosť si ju prezrieť. Pokiaľ s ňou nemáte skúsenosť, pozeráte na to a netušíte čo vlastne obsahuje, je to ako porovnávať ladu žiguli a mercedes. No a potom, že prečo nám zakázali hovoriť o našej službe... Keby sa všetci dozvedeli o týchto problémoch... Lenže problémy je vždy ľahšie skrývať ako riešiť.

A tak ma vodič viezol v dodávke na druhý koniec mesta, na oddelenie očnému lekárstvu, fajčil som a snažil sa potlačiť hnev. Od vodiča som sa dozvedel, že v tej novej nemocnici nikoho nedržia dlho, a hneď ako je to možné, porozhadzujú pacientov po nemocniciach a sanatóriách v iných mestách. Všimol som si dokumenty, ktoré pani majorka dala vodičovi. Poprosil som ho, aby mi ich ukázal. Aj napriek zákazu od pani majorky súhlasil. Otvoril som zakladač a videl formulár so všetkými mojimi zdravotnými problémami, výkazmi o prehliadkach, ktoré mi neboli vykonané, papierov tam bolo celá kopa, hotový album so všetkým o mojom zdraví. Toľko nezmyslov, pričom podstatné bolo len, že počas špeciálnej vojenskej operácie na Ukrajine mu spadla hlina do oka.

Lekári preťaženi nekonečnými smenami a ešte nekončenejšou byrokraciou takto nie sú schopní venovať dostatok pozornosti liečbe pacientov.

A ja sa tu sťažujem, že ma boli chrbát, že ma bolia nohy...

A dole ešte fixou narýchlo dopísané: „Správa sa agresívne a narušuje vojnovú disciplínu!“

No, a to je asi tak všetko čo ti treba vedieť o našej armáde. Pokiaľ neskáčeš ako povedia dôstojníci, ako bola tá pani majorka, pokiaľ zo seba nerobíš úslužného hlupáka, potom schytáš takúto stigmú. A vynútiť si súlad vojenskej disciplíny vo vzťahu od nich k tebe zákonným spôsobom je takmer nemožné. Niektorí vstupujú do otvorených konfliktov s dôstojníkmi, kvôli nespravodlivosti, ktorú od nich cítia. Lenže potom to v armáde nikde nedotiahnu, takých žiadna kariéra nečaká, ved' celá naša armáda potrebuje počuť len: „Gerasim zo všetkým súhlasí.“²⁰

---

¹⁹ Typ opiátu vyvinutý v ZSSR v 50-tych rokoch, používaný hlavne ako liek proti bolesti.

²⁰ Ruský frazeologizmus podľa poviedky Mumu Ivana Turgeneva, Gerasim bol sluha, ktorý bol hluchý a tak na všetko prikyvoval, preto Gerasim zo všetkým súhlasí (poviedku som nečítal, len podľa: [https://en.wikipedia.org/wiki/Mumu_\(short_story\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Mumu_(short_story)))

Jazda nočným Sevastopolom sa skončila. Vošli sme do vojenskej nemocnice. Rozkladala sa na obrovskej ploche, ale budovy fakt neboli práve nové, boli len dedičstvom po našich predkoch zo ZSSR, ako asi všetko, čo nás obklopuje, zvyšky veľkého impéria minulosti. Opäť ma zaregistrovali a poslali na očné oddelenie. Bolo okolo 21:00. Očné oddelenie zďaleka nevyzerala ako v predchádzajúcej nemocnici. Už som skoro mal tú hriešnu myšlienku, že tých, čo bojovali na fronte budú kvalitne liečiť ale no... Tá prvá nemocnica bola ako tank Armata, len na ukážku.

Pri vstupe na oddelenie ma čakala postaršia sanitárka. Dala mi staré papuče, každú inej veľkosti, a odviedla dovnútra spolu s mladým chlapcom, vojacom povinnej vojenskej služby. U očného lekára ma už druhýkrát vyšetřili, a druhýkrát navrhli liečbu.

Liečil som sa tam celý týždeň. Väčšinu času som spal a pomedzi to pozeral televízor, hlavne správy o Ukrajine. Chcel som získať všetky dostupné informácie, z televízie, alebo od iných ranených. Väčšinou som sa s nimi zblížil na cigaretke vo fajčiarke. Oddelenie bolo plné ranených od šrapnelov, s popáleninami, s kontúziami očí.²¹

Pozeral som správy v televízií, pozeral a nerozumel, prečo tam niet žiadnej pravdy. Vojne sa takmer nevenovali a ak, vôbec to nebolo objektívne.

Sú dva prípady, o ktorých vám odporúčam si vypočuť.

Počas prvého dňa na oddelení som si sadol pred televízor a hľadel na obrazovku hltavo, s túžbou počuť skutočné správy z frontu, no okrem sračiek a reportáží natočených nikto nevie kde, tam nebolo vôbec nič. Pocítil som bolestivý rozpor medzi tým, čo som videl, a tým, čo ukazovali v správach. Bolo mi vyložene nepríjemné na to pozerat'. V pozíciách na fronte, pod paľbou som mal pocit, že ideme štýlom: „Ani krok späť, za nami je Stalingrad!“²² Musíme sa udržať zo všetkých síl, nezáleží na našom hlade, nezáleží na našej bolesti, nezáleží na tom, že nespíme, nezáleží na stratách. A tu v správach rozprávajú, že máme len minimálne straty a sme kvalitne zásobovaní našou vlasťou, že máme všetko, po čom človek túži. Moderátorka povedala krátku správu o tom, že na krížniku Moskva došlo k požiaru, no úspešne ho uhasili a krížnik niekam odtiahli.

Vtedy ma tá správa nezaujala. Vôbec sa v námorníctve nevyznám. No chlapec sediaci vedľa mňa zrazu hovorí: „To je moja loď, Moskvy už niet.“ Chlapec mal tiež niečo s očami

---

²¹ Zranenie spôsobené úderom do oka.

²² Odkaz na situáciu, keď sa v lete 1942 Sovietom pred Stalingradom zrútil front a pokúšali sa všetkými silami zastaviť vlastný ústup, aj paľbou do vlastných radov.

kvôli výbuchu a tak tu bol so mnou. Povedal mi, že Moskva, pýcha a vlajková loď Čiernomorskej flotily, bola zasiahnutá troma raketami 40 kilometrov od Odesy, počas toho ako sama odpaľovala rakety. Z troch rakiet dva zasiahli trup lode, začala horieť a posádku evakuovali, no nie celú...

Ešte týždeň stratu lode tajili, no teraz už o tom vedia všetci. Taká hanba a taká tragédia. Nemyslím, že by Peter I. a F. F. Ušakov²³ boli hrdí na stav nášho námorníctva.

Po tejto príhode všetko do seba zapadlo a ja som si spomenul, že televízoru veriť nemožno...

Druhým dôležitým momentom bola príhoda s vojacom povinnej vojenskej služby.

Mladík, chudý a zhrbený, ležal tam, kde ja. Z rozhovoru s ním som pochopil, že on bol tiež poslaný do vojny.²⁴ Povedali mu, že je tam nutné ísť, a veď, ty si len signalista, ty aj tak dokopy nič nebudeš robiť. Boli zaradení pod delostrelectvo. Počas prvého dňa vojny vyrazili smerom na Cherson. Na Ukrajincoch narazili na moste ponad Dneper a vypukol boj. Niekde tam sme boli aj my, časť nášho pluku sa spolu s 11. výsadvkovo-útočným bataliónom prebila cez most a bojovala tam. Delostrelci pochopili, že sa odrazu ocitli v prvej línii, a vidiac ukrajinské grady,²⁵ otočili sa a vyrazili späť po diaľnici, aby mohli pripraviť húfnice na boj. Bola už tma. Tak, ako všetci ostatní, ani oni nemali žiadne spojenie. Jediným identifikačným prostriedkom bolo sotva viditeľné Z na vozidlách. V temnote bola kolóna rozstrieľaná, časť vozidiel zhorela, 200, 300, ostatné sa v panike rozprchli. Tento chlapec s niekoľkými kamarátmi ušiel a až ďalší deň došiel k našim jednotkám. Podľa toho, čo viem ja (ráno som zvyšky tej kolóny videl na vlastné oči) a podľa toho, čo hovoril vojak povinnej vojenskej služby, kolónu sme si rozstrieľali sami.

Zdá sa mi, že korupcia a neporiadok v armáde nás vychádzajú trochu draho.

Umrieť len tak, počas prvého dňa vojny, kvôli strelbe do vlastných radov, kto bude zodpovedný za takto stratené životy a ranených?

Veď za ich smrť nemohli schopnosti ukrajinskej armády, no babráctvo našej.

---

²³ Peter I. Velký vydobyl pre Rusko prístup k moru, Ušakov je považovaný za jedného zo zakladateľov ruskej námornej flotily a priekopníka jej taktiky, v 18. storočí velil Čiernomorskej flotile a podieľal sa na výstavbe ruskej námornej základne v Sevastopoli.

²⁴ V Rusku existuje zákon, podľa ktorého vojaci povinnej vojenskej služby nemôžu byť vysielaní do bojov mimo územia Ruska.

²⁵ Typ sovietskeho raketometu používaný vo vojne Ukrajinou aj Ruskom.

Za zvyšný týždeň mojej liečby sa mi zrak vyčistil, lekár mi dovolil nosiť šošovky a ja som tak opäť dobre videl, napríklad ošarpaný stav oddelenia, kde som ležal, napríklad to, že tu bol jeden záchod pre 40 ľudí.

Pacientov tam nedržali dlho, lebo o nových nebola núdza, každý deň pribúdali.

Predtým, ako ma pustili, ma ešte vzali na traumatologické oddelenie, keďže som sa neustále sťažoval na bolesť v nohách a chrbte, bolelo ma vstávať z postele, chodiť po schodoch, alebo vôbec len chodiť. Na traumatológii veselý doktor, tučnučký s ružovým ksichtom (samozrejme tiež major), si vypočul moje sťažnosti a poslal ma na röntgen. Po röntgenoch nôh a chrbtice mi s radosťou povedali, že nič nemám zlomené, a pokiaľ bolesť neprestane, mám sa hlásiť v nemocnici príslušnej k môjmu miestu výkonu služby. Takýto ignorantský postoj nebol vhodný od doktora, ktorému štát platí za moje zdravie, no vtedy som ešte nechápal, čo mi vlastne je a vyhládka na slobodu za bránami nemocnice bola krásna, bezmyšlienkovito som túžil po tom všetkom už len žiť ako obyčajný človek, túžil som po teple domova, po tom vypiť si a zjesť dobré jedlo, alebo hoci len poprechádzať sa po meste a popozerať na ľudí...

Zo sevastopolskej vojenskej nemocnice všetkých, ktorý sem dorazili z Ukrajiny, posielali priamo do kasární jednotiek námornej pechoty nachádzajúcich sa na druhom konci mesta. Viezli nás UAZom Buchanka (úplne super auto, sa čudujem, prečo na nich poslanci nejazdia). V Buchanke došiel benzín a nás siedmich vyhodili pred supermarketom Metro. Stáli sme tam a desili okoloidúcich našimi šialenými pohľadmi, neupravenými bradami a ošúchanými uniformami. Boli sme z rôznych miest, z Čerkesku,²⁶ z Volgogradu, z Rostova, z Naľčika,²⁷ z Ulan-Ude²⁸ a všetci sme túžili ísť čo najrýchlejšie domov. Zapamätal som si najmä jedného chlapca z Volgogradu, na uniforme mal doteraz označenie náš-cudzí (kus bielej látky na ľavej ruke a bielej nohe).²⁹ Bol mechanikom-vodičom BMP-3³⁰ (mal šťastie na jedno z novších), v okamihu priletel Javelin, vozidlo zhorelo, celá posádka okrem neho zahynula. Chudák chlapec strašne koktal, povedať jedno slovo mu trvalo od 5 do 10 sekúnd. Nejako nám však dokázal povedať, že ho chceli poslať na psychiatriu, no on sa bránil, podpísal reverz a ide domov.

---

²⁶ Mesto na podhorí Kaukazu, hlavné mesto Karačajsko-Čerkeskej republiky Ruskej federácie.

²⁷ Mesto na podhorí Kaukazu.

²⁸ Mesto na Sibíri.

²⁹ Okrem písmen ZOV sa ukrajinskí a ruskí vojaci v boji odlišujú aj tým, že ruskí na uniformách nosia zaviazané biele pásiky látky a ukrajinskí žlté.

³⁰ Typ sovietskeho/ruského pásového bojového vozidla pechoty.

Keď sme dorazili do komplexu námornej pechoty, zadelili nás do jednej z kasárenských budov, oddelenej od ostatných, kde boli ľudia prepustení z nemocnice a čakajúci na návrat k svojim jednotkám na fronte. Tej časti som fakt nič nezávidel.

Množstvo ľudí vracajúcich sa z vojny sa zbláznilo od pocitu ohromného šťastia, že prežili, že sa vrátili do civilizácie. Niektorí z toho kokce, videl som dvoch, ktorý stratili pamäť (raz si pamätali odkiaľ pochádzajú, potom už nie), mnohí fakt drsne pili, postupne prepíjajúc všetko, čo vo vojne zarobili a chodili v noci za prostitutkami. Vedeli premárniť stotisíc rubľov³¹ za deň (niektorí neodišli domov ani do desiatich dní). Mnohí dostali 3 milióny³² za zranenie, či už za zlomené rebro alebo za postrelenie. Chápem ich, človeku z toho skutočne zadráva, túži po všetkom, čo si nemohol dovoliť na fronte, po tom, čo prežil, je tá túžba fakt silná, tí, čo sa vrátili z frontu majú pocit, že sa nanovo narodili, no ja som chcel odísť hneď v ten deň. Poznal som, aké je to, keď sa odviažete s kamarátmi z vojny, s ľuďmi, ktorí zažili to isté, s tými, ktorí ťa teraz chápu viac, ako tvoji najbližší. Musel som sa veľmi silne zať ať, aby som odmietol (od 2007 do 2010 som slúžil v Čečensku a padol do rovnakej pasce ako oni dnes). No a hlavne, žiadne 3 milióny som nedostal, tak ako veľa iných, na účte mi za 2 mesiace „špeciálnej vojenskej operácie“ pribudlo 215 000.³³ Keď som videl môj zárobok, zamyslel som sa nad našimi pre spoločnosť absolútne nevyhnutnými poslancami, o ktorých ľudia ani nevedia ako sa volajú, no dostávajú za mesiac 500 000 a neobetujú svoje zdravie a životy pre blaho Ruska). 215 000 za dva mesiace...Obyčajný programátor toľko zarobí za mesiac. Taký je teraz život no...

Tie 3 milióny za zranenie sme volali Putinskými, podľa jeho vyhlášky o ranách, pomliaždeninách, zmrzačeníach a zraneniach účastníkov špeciálnej vojenskej operácie na Ukrajine. Samozrejme, po čase ich prestali vyplácať všetkým. Dostali ich len tí, ktorí boli zranení serióznym spôsobom, teda, rozumej tomu, niekomu šrapnel nevníkol dosť hlboko do tela, tak nedostal nič, a niekomu vyplatili 3 milióny za zlomený prst v prvých dňoch vojny. Boli také pletky, že niektorí na tom dobre zarábajú, označia za raneného nejakého vojaka, ktorí o tom ani netuší, nič mu reálne nie je, no oni uvedú za neho požadované informácie a tadada, zarobeno. Ďalšie fámy hovoria o tom, že niekto podľa výkazu bojuje na fronte, dostáva peniaze, no v skutočnosti je niekde inde. Koniec koncov, aj ja, som už dva mesiace v Rusku, prečo mi ešte stále len tak prichádza 120 000 rubľov mesačne, keď niekto iní nedostane ani kopejku,³⁴

---

³¹ 853 eur alebo 21 019 českých korún.

³² 25 597 eur alebo 629 099 českých korún.

³³ 1834 eur alebo 45 191 českých korún.

³⁴ Najmenší ruský peniaz, cent/halier.

pričom bojoval tak ako ja? Žiadne sťažnosti na ministerstvo obrany nevyriešia tento problém. Tou vyhláškou len zhoršili korupciu a nespokojnosť v armáde. Odtrhlo ti nohu? Tu máš tri milióny. Zlomil si si rebro? Na, tu máš tri milióny. Šrapnel ti prerazil len cez kožu? Aaale, to predýchaš, čo by si chcel.

Nechcem už hovoriť o odborníkoch, ktorí si sa mi strelia do nohy, veď pokiaľ majú moju hodnotu a plat, na tie tri milióny by museli pracovať 100 mesiacov (no pochopte, také pokušenie!).

Zase, odkiaľ vôbec môže velenie vedieť o problémoch obyčajných vojakov, ktorí robia všetku špinavú prácu. Vo výkazoch, ktoré dostávajú je predsa všetko v poriadku.

Odkedy ma pustili z nemocnice, bol som rozhodnutý odtiaľ čo najskôr zmiznúť, hoci aj bez toho, aby som na to mal papiere. No keď som dorazil k svojej jednotke, odrazu som dostal dva týždne dovolenky, že vraj som mal ešte nevyčerpanú z minulého roku. Zároveň však dodali, že po dovolenke sa treba vrátiť a „zachrániť Ukrajinu okupovanú nacistami.“

Nastal čas vám vysvetliť môj vzťah k vojne ako takej. Asi ako hociktorý vojak zo zdravím rozumom, mám k vojne negatívny postoj. Samozrejme, mám rád všetko, čo sa spája s vojenským remeslom, koniec koncov tak ako väčšina mužov som s tým vyrástol. No ako sa hovorí: „o vojne najviac kričia tí, ktorí v nej nebudú bojovať.“ Vôbec nechápem, na čo nám je dobrá vojna proti Ukrajine, nevidím na to čo i len jediný zmysluplný dôvod, a čo viac, bol som proti pripojeniu Krymu (kde píšem tieto riadky), rovnako ako som bol proti eskalácii situácie v LLR a DLR. Tým viac som proti tomu, že Ukrajinci sú pre Rusov najbližší národ, z môjho pohľadu to nie je nič iné ako Občianska vojna.³⁵ Môj pradedo, podľa ktorého ma pomenovali Pavel, bol ukrajinským kulakom,³⁶ bojoval v prvej svetovej vojne (ktorá mimochodom našej krajine nič okrem smrti a utrpenia nepriniesla), v nej bol prežil otravu plynom, ktorý na nich pustili Nemci a preto do konca života necítil vône. Keď sa vrátil domov, pôdu mu zhabali a poslali ho na Sibír. Za storočie, ktoré odvtedy uplynulo, krajina šla z rúk do rúk až pokiaľ jeho pravnuka Pavla neposlali do vlasti jeho pradeda, aby teraz on obetoval svoje zdravie absolútne zbytočne. Cár, potom Vodca³⁷, potom sekretár, teraz prezident...

Ako sa hovorí: „Bojari sa hádajú a mužikom padajú čiapky.“ Najlepšie by bolo z môjho pohľadu, aby sa Putin zo Zelenským postavili jeden druhému a vyjasnili si, čo je koho. Tak by

---

³⁵ Konflikt po prvej svetovej vojne a Októbrovej revolúcií na území bývalého Ruského impéria.

³⁶ Bohatším gazdom hospodáriacim na vlastnej pôde.

³⁷ Vodca je titul, ktorý sa spája hlavne s Hitlerom, no Filatev možno myslí aj Stalina, ktorý tiež používal titul veľký vodca, veľký vodca a učiteľ (великий вождь, великий вождь и учитель).

mohli desiatky tisíc ľudí ešte žiť, ukrajinských aj ruských vojakov a civilistov, stovky tisíc by nemali zničené zdravie, milióny domov a iných nehnuteľností by neboli zničené. No o tom mi zakázali hovoriť, nemám na to žiadne právo, preto nebudem niečo také navrhovať, preto nikdy nikto taký obraz neuvidí.

A zase, kto som ja aby som nad tým špekuloval, som len obyčajný kontraktčík – výsadkár, dostal som rozkaz, hlavné velenie povedalo: „Vykonať!“

A zase, armáda je skutočne postavená na jednote. Z môjho pohľadu je to správne, lebo keď keby niekto napadol našu krajinu, a armáda by začala špekulovať, je to dobré alebo nie, čo je pravda a čo lož, mohlo by to Rusko vyjsť draho, mohli by začať bombardovať a dobýjať naše mestá, naši príbuzní a blízki by trpeli, pokiaľ by každý z vojakov nenasledoval príkazy velenia.

A tak sme 24. februára vykonali rozkaz. Osobne by som sa hanbil, keby som odmietol prekročiť hranicu Ukrajiny, keď ja som nemal dosť informácií, nepoznal som strategickú a vojensko-politickú situáciu. Tieto veci majú ovládať veľké ryby tam hore, preto im dali národy našej krajiny neobmedzenú moc, dôverovali im, to všetko preto, aby rozmnožili alebo aspoň udržali blahobyť, silu a veľkosť našej krajiny. Sila ruskej armády je v jej rukách, no hlava zabudla, že ľud jej nedal moc, aby ho ničila. Ľud jej dal moc, aby sa hrôzy tatársko-mongolskej invázie, Moskvy zapálenej Napoleonom alebo Stalingradu zničeného Hitlerom už nikdy neopakovali.

Zabudol som, alebo odignoroval to, že sa Rusko pre celý svet zmenilo na Štvrtú ríšu? Kto je za to vinný? Ja? Som tu a sledujem pád Ruska medzi absolútnu spodinu sveta. Som človek vychovaný vo vojenskej rodine, môj otec slúžil v 56. výsadvkovo-útočnom batalióne, tak ako teraz ja. Úpadok vzdušných výsadvkových vojsk tak sledujem celý život.

Môj otec bol súčasťou ruskej časti mierových jednotiek OSN v Juhoslávii, bojoval v prvej aj druhej čečenskej vojne, celé svoje zdravie a život obetoval ako ruský vlastenec, nadšene veril tomu, že majú s nami dobré úmysly, počas druhej vojny v Čečensku bojoval aj keď mal len jednu obličku, bola by pre neho hanba, keby nešiel, bojoval v oboch čečenských vojnách...

V 2017 zomrel na rakovinu. Môj posledný rozhovor s ním bolo o tom, či to ľutuje. Viezol som ho domov do Kamišinu z onkologickej nemocnice vo Volgograde, mal vtedy 52 rokov. Z Volgogradu je to do Kamišinu 200 kilometrov. Bol začiatok augusta, mesiac predtým mu vyoperovali močový mechúr, a ako som už hovoril, už od 1999 mal len jednu obličku a aj

tak slúžil vo vzdušnom výsadkovom vojsku, zúčastňoval sa bojových operácií. Rakovinu u neho diagnostikovali pred dvoma mesiacmi, jeho stav sa prudko zhoršoval, bolo ho nutné okamžite operovať, no doprosiť sa pomoci od armády, aby ho operovali napríklad v Burdenkovi³⁸, sa mi nepodarilo, a tak ho za poplatok zoperovali aspoň v Nižnom Novgorode. Vo Volgograde bolo potom nutné už len vymeniť trubičku od jedinej obličky do katétera.³⁹

Pamätám si, ako ten deň pomaly plynul, zatiaľ čo sme stáli v radoch, bolo tak dusno, že ešte aj mne, zdravému, sa z toho točila hlava a nakoniec sme sa dostali pred nejakú komisiu, kde údajne rozhodovali, či ho poslať na nejakú procedúru, alebo nie, spomínam si na otca (pár mesiacov dozadu bol ešte silný a športovo založený), sedel tam vyčerpaný, chudý, bez jednej obličky a močového mechúra pred komisiou zo siedmych lekárov, na čele ktorej stála žena vo veku 35 rokov, ktorá mu hrubo a podráždene kládla otázky, pozeral som na oca a videl, že mu je už fakt zle, že fakt nevie, čo sa ho pýtajú, a pani doktorka sa pýta ďalej zvyšujúc na neho hlas, také nervy som chytil, navrieskal som na nich všetkých. Normálne nechápem, ako sa môžu takto chovať k chorým ľuďom! Ja fakt nerozumiem, prečo sa naša krajina takto nefér chová k tým, ktorí obetovali život a zdravie pre ňu, a rešpekt k nim prejavujú len propagandistickými rečami na kanáloch federálnej televízie. Nechápem, ako musela prehniť celá naša spoločnosť, keď si lekári dovoľia takto sa chovať k pacientom.

Potom, čo som sa na nich vykričal, vyšiel som von a šiel priamo za primárom, vtrhol som mu do kancelárie a povedal, že môj otec je veteránom na výsluhovom dôchodku, a či by nemohol on spraviť procedúry, ktoré potrebuje, hneď teraz, lebo inak tu otca rovno nechám umrieť a pôjdem za novinármi, za FSB⁴⁰, prokurátorom, políciou, za kým len chce, no môj otec tu zostane. Nečakane, primár povedal, že to spraví a nemusíme ani nič platiť, či už mu prišlo ľúto, alebo sa ma bál, preda len zostali ľudia s citmi v tomto systéme. No a potom veziem otca, po niekoľkých dňoch v nemocnici späť, a hovorím s ním celých 200 kilometrov cesty a mojou dušou sa rozlievali myšlienky z piesni „Povedz že, otec, povedz,“ od Galubych Beretov.⁴¹

Predtým, než budete, čítať ďalej, vypočujte si ju.⁴²

---

³⁸ Myslí Hlavnú vojenskú nemocnicu pomenovanú po N. N. Burdenkovi, ruskom a sovietskom chirurgovi, veteránovi viacerých vojen a hlavnom chirurgovi Červenej armády počas 2. svetovej vojny.

³⁹ Rúrka von z tela slúžiaca na vyprázdňovanie, v tomto prípade asi moču.

⁴⁰ Ruská tajná služba

⁴¹ Голубые Береты, spevácka skupina Vzdušno-výsadkových vojsk.

⁴² Akože, je to riadny pop folk ruského militarizmu 90-tych rokov, chytíte nervy a v skrini sa vám odpália tri Javeliny, ale keď chcete veľmi precítiť tú situáciu, nech sa páči, tu je link: <https://www.youtube.com/watch?v=TuvWbl2rzk0>

Bolo mi ho veľmi ľúto, bolo mi ľúto ľahostajnosti k veteránovi bojových akcií zo strany nášho zhnitého systému, teda, výsluhový dôchodok mu platili, no bolo to len máličko, 15 000 rubľov.⁴³ Za invalida ho neuznali, človek by musel ísť do pekla a späť alebo neviem, aby mu nakoniec uznali, že je invalid. A môj otec bol pritom skutočný patriot, jeden z tej starej gardy sovietskych výsadbárov, akých už bohužiaľ nemáme. Do konca, hoci bol v takej situácii, akú som opísal, veril, že vláda má z krajinou dobré úmysly, že dokáže urobiť našu krajinu a jej armádu lepšou. Niekedy mohol emigrovať do Nemecka (moja prababka bola Nemka, ktorú tiež poslali na Sibír), no veril v Rusko, veril v jeho vedenie a považoval sa len a len za Rusa. Bez ohľadu na to, že bol päťdesiatdvaročným výsluhovým dôchodcom a odmietli ho liečiť vo vojenských nemocniciach a poslali len do civilných, a teraz bol skutočným invalidom, ktorý okrem rodiny a zopár starých priateľov nikoho nezaujímal. Bolo mi ľúto, že všetko, čo dostal za trápenie a choroby počas služby vo vojnách, ktoré Rusko viedlo, bol len mizerný dôchodok, nič viac. A keď potreboval liečbu, štát na neho zabudol, tak ako aj na mnohých iných, ktorí obetovali zdravie a životy, nie pre jachty, nie pre paláce, nie pre slasti, ale pre šťastnú budúcnosť našej veľkej krajiny, a jej ľudí, ktorí si toľko vytrpeli, a ktorým ich predkovia, ktorí porazili fašizmus, priali len, aby už nikdy nezažili vojnu. Tu som cítil a chápal, že mu už nezostáva veľa života, no z ľútosť nad ním, nad tým, že opúšťa rodinu tak skoro, ako päťdesiatdvaročný, hovoril som s ním, o politike, o čečenských vojnách, o korupcii, o úpadku armády, pýtal som sa ho, či neľutuje, že obetoval pre armádu zdravie, a dostal za to nezujem ho vôbec liečiť, bez ohľadu na to, že zo všetkých síl vyrevujú o vzostupe našej armády neporaziteľnosti ruských zbraní (už vtedy som tomu neveril, mal som pohľad zvnútra).

On mi protirečil, že nie je všetko až tak zlé, že sa veci zlepšujú, dobre bude a naša armáda ide správnym smerom, prezident robí všetko správne...

A preto sme sa pohádali a poslednú pol hodinu cesty mlčali. Zaviedol som ho domov k sestre a mame, sadol som do auta a odišiel (vtedy som pracoval vo Volgograde). Za tri týždne som sa vrátil ho pochovať. Štát mu zaplatil náhrobný kameň, miesto na cintoríne a pohrebnú službu. Veľmi ľutujem, že som vtedy začal vtedy s tým posledným rozhovorom, no to mi leží na srdci až dodnes, to, že nič v našej armáde sa nič nezmení k lepšiemu. Prečo sa tieto problémy neriešia?

---

⁴³ 127 eur alebo 3145 českých korún.

Mal by som ešte povedať niečo o sebe, aby som doplnil celú mozaiku. Od 2007 do 2010, po výcviku za seržanta jednotiek OVGO,⁴⁴ som šiel ako kontraktčík do Čečenska v 46. ORBON.⁴⁵ Veľmi ma zaujalo, že som mohol zažiť skutočné nasadenie. Otec, bez ohľadu na to, že ma kedysi posielal na vojenskú vysokú školu, teraz ma odhovára od toho, aby som šiel do Čečenska. Rozhodol som sa, že to urobím podľa seba. Mal som geniálny plán. Teda, aspoň vtedy som si to myslel. Po tom, čo by som mal odslužené, by som mohol ísť na vojenskú vysokú školu bez prijímačiek. Nehľadiac na to, že už vtedy nebolo všetko ideálne, až teraz, po dvanástich rokoch chápem, že služba tam bola celkom vážna záležitosť. Mal som plán, že obabrem systém, odídem pol roka pred ukončením kontraktu. Mal by som už odslužené dosť, aby mi priznali status veterána, čo by mi dávalo právo študovať na univerzite, zároveň by som mal aj po povinnej vojenskej službe. Celý rok som sa chystal na to, prechádzal komisiami a zháňal potrebné dokumenty. Školu som skončil v 2005, vtedy nebolo EGE,⁴⁶ ktoré je teraz povinné pre všetkých. Ja ako veterán som musel nazberať potrebný počet bodov, nie pripravovať sa na EGE. Šiel som na univerzitu v Saratove, no ako sa ukázalo, moje výsledky z EGE sem neprišli a mňa v prijímacom konaní odmietli.⁴⁷ Snažil som sa tam dostať, hľadal nejakú právnu fintu, šiel na prokuratúru, no nenašiel som žiadnu cestu. Odprisahal som, že už nikdy nechcem mať nič spoločné s týmto systémom a nespravodlivým štátom.

Nakoniec som šiel študovať za učiteľa dejepisu, lebo sa mi zdalo, že človek by mal mať nejaké vyššie vzdelanie, vlastne ani neviem prečo, všetci vravia, že treba mať titul, tak ho asi ozaj treba.

Čoskoro som sa ale začal v živote venovať koňom. Najskôr len ako koniar, neskôr ako ten, čo vedie koňa po zosadnutí jazdca,⁴⁸ tak som naberal skúsenosti ako bereitor,⁴⁹ inštruktor jazdy, správca žrebčína, a tak som sa opäť priblížil štátu, keď som sa stal hlavným zootechnikom pre kone v teraz už v mnohom preslávenom podniku Miratorg.⁵⁰ Zo začiatku sa

---

⁴⁴ Z ruského охрана важных государственных объектов ochrana dôležitých štátnych budov

⁴⁵ Z ruského отдельная бригада особого назначения alebo отдельная бригада оперативного назначения osobitná brigáda špeciálneho určenia, alebo osobitná brigáda operačného určenia.

⁴⁶ Z ruského Единый государственный экзамен - jednotná štátna skúška

⁴⁷ Nevrável, že EGE nepotreboval? Alebo myslel nazberané body? Toto je buď nad moje schopnosti s ruštinou, alebo som tomu nepochopil. Originál: „Школу я закончил в 2005, тогда не было ЕГЭ, но теперь оно обязательно для всех. Мне как ветерану надо пройти проходной бал, не готовясь сдаю ЕГЭ, набираю необходимое количество баллов. Еду в военный институт в Саратове, но как оказывается, мое ЕГЭ туда не пришло и мне отказывают в поступлении“.

⁴⁸ Fakt neviem ako sa to povie v slovenčine/češtine jedným slovom, sa nevyznám v koňoch, v ruštine je to коновод - коновод

⁴⁹ Ten, kto trénuje koňa, aby bol vhodný na jazdu.

⁵⁰ Ruská súkromná firma podnikajúca v poľnohospodárstve, hlavne v živočíšnej výrobe, zároveň ale podporovaná štátom ako jeden z takzvaných kľúčových podnikov.

mi tam páčilo, práca ma obohacovala, spoločnosť sa kvôli podpore zo štátneho rozpočtu prudko rozvíjala, dokonca tam pracovalo okolo 300 amerických a austrálskych kovbojov, ktorí s nami zdieľali svoje neoceniteľné znalosti. Celý podnik mal zakúpenú zo západu poľnohospodársku techniku, dobytok, kone a technológie v takej cene, akú som si ani nevedel predstaviť. Všetko bolo že úplne dobre, až pokiaľ neprišiel rok 2017 a naša vláda sa do rozhodla dosrať. Nariadili vypovedať pracovné zmluvy zo všetkými Američanmi pracujúcimi v spoločnosti Miratorg, v rámci odpovedí na sankcie. Došlo to do tak absurdných rozmerov, že od fotili Američanov, ako pijú pivo v bare a na základe toho im dali výpovede. Všetci sme sa pred nimi strašne hanbili za taký prístup, veď to boli ľudia, ktorí s nami zdieľali neoceniteľné vedomosti. Konali úplne nelogicky, veď celá produkcia mramorovaného hovädzieho mäsa⁵¹ plemena Black Angus sa zakladá na amerických koňoch a kravách. Takto nenávratne zničili vzťahy, a riaditelia ti povedia, nájdite náhradného dovozcu, asi im že vôbec nedochádza, že v Rusku nevyrábajú západné stroje na kone a už vôbec nechovajú kone plemena Quoter Horse. Niekedy bolo v Rusku mnoho krásnych koní, ktoré nám zostali zo ZSSR (tie však posledných tridsať rokov miznú), no nemáme taký druh koní, ktorý by sa svojimi vlastnosťami hodil na danú prácu. No nie, dali nám príkaz, asi ako v armáde: „Vyšľachtiteľ!“ Bolo treba nájsť sedlára, ktorý by vedel urobiť také stroje na kone. S hrôzou som zistil, že v Rusku nevyrábajú ani také obyčajné veci ako zubadlá, to je taká tá vec, čo sa dáva koňovi do úst, aby sa dal riadiť. Potreboval som niečo v mojej funkcii vyčarovať a tak som odcestoval na Kaukaz hľadať vhodné kone. Firma mi dala rozpočet 75 000 rubľov na koňa, čo je asi najnižšia cena, za ktorú môžete kúpiť koňa na trhu. Pri takom nízkom rozpočte som musel neustále hľadať, byť priberčivý a zjednávať, aby som priviezol mladé a zdravé kone. Všetci robotníci na farmách boli nespokojní kvôli nedostatku koní a strojov, kvôli čomu nemohli vykonávať svoju prácu. Prišiel som na otvorenie novej farmy a kone s kravami tam boli v otrasnom stave, robotníci boli nespokojní zo situáciou. Farmy otvárali jednu za druhou podľa toho, ako rada riaditeľov rozhodla, no bolo im už jedno, ako to tam bude potom, hlavne, že plán splnili a mohli to dať do výkazu. Chceli, aby som tých ľudí upokojil hocíjakým spôsobom, aby som im nasľuboval veci, čo sa nikdy nesplnia. Plán bolo treba splniť všetkými spôsobmi, ak to nechceš robiť ty, nájdeme druhého, ľudia sú predsa len nástroje, nič viac. Všetci zamestnanci vedeli, že hoci na papieri sú majiteľmi bratia Linnikovci, všetko v skutočnosti patrí Medvedevovi, jeho žena bola dokonca v rade riaditeľov. Spoločnosť fakticky mala monopol na Briansku, Orlovskú, Kalužskú, Smolenskú a Kaliningradskú oblasť. Hovoril som s ľuďmi na vysokých pozíciách vo firme (ktorí sa taktiež

---

⁵¹ Luxusná hovädzina, kravy sa musia v lete pásť na voľno (tam asi potrebovali tie kone a kovbojov) a v zime sú prikrmované špeciálnou zmesou obilnín.

často menili) a mal som možnosť neraz počuť, že do spoločnosti sa nalialo toľko peňazí, že to nikdy nebude možné vrátiť, že funguje na úkor rozpočtu, na úkor dotácií. V 2018 nám pripravili nové prekvapenie, keď sa celá rada riaditeľov stala terčom sankcií. S tým prišli ďalšie obmedzenia. Všetkým popredným špecialistom prestali preplácať nájom, nehľadiac na služobné cesty. Niektorí sa snažili hájiť si svoje práva, niektorí sa súdili, ja som chcel odísť čo najskôr vypadnúť, lebo toto všetko bolo príliš drahé. Neplatili mi toľko, koľko sľúbili a ešte mi aj vzali peniaze na nájom, teda mínus 15 000 rubľov. Opäť som oľutoval, že som sa nejako zamotal so štátom. Dospel som k presvedčeniu, že tu pre mňa asi fakt niet miesta. Začal som rozmýšľať nad možnosťami ísť do zahraničia. Aspoň pozrieť, ako to tam vyzerá.

O mesiac som mal možnosť ísť do Nemecka, do Bavorska, na výmenu skúseností s koňmi. Pamätám si, aký som bol z toho vyklepaný, že prvýkrát idem do zahraničia. Toľko som o ňom počul, no boli to samé pochybné informácie, niektorí boli nadšení, inde vraveli, že tam žijú samí divní ľudia a je to hrozné miesto, kde sa nedá nič robiť. Potreboval som to vidieť na vlastné oči a spraviť si svoje závery.

Nakoniec, neskutočne som obdivoval poriadok, estetiku, to, ako sa tam ľudia tešia zo života, je tam plno dôchodcov, ktorí si užívajú život, obdivoval som, ako sú v Bavorsku kone doslova na každom kroku, nechovajú ich tam len tak z rozmaru, ale mnohí Nemci s nimi vedia pracovať, fascinovalo ma, že zatiaľ, čo v Rusku som profesionál, v Nemecku som bol amatér...

Úprimne, chcel som tam zostať, ale nenašiel som žiadny legálny spôsob, ako to spraviť a ani som na to nemal peniaze. Aj tak som po nejakom čase rozmýšľal, že natvrdo odídem. V Rusku som sa nevedel nájsť a cítil som sa tam zbytočný. Rozmýšľal som nad odchodom do Austrálie alebo Kanady, učil sa jazyk a chystal sa na to. No tak v 2019 prišiel covid, krajiny sa začali zatvárať jedna pred druhou a ja som sa musel s touto situáciou zmieriť. Prestupoval som na mieste, robil s koňmi na rôznych miestach, platy v tak špecializovanej oblasti stále padali a tak som na začiatku 2021 rozhodol vrátiť sa do armády. Mladší už nebudem, mám 33 a nemám ani vlastný domov. Rozhodol som sa, že budem vo vzdušno-výsadkovom vojsku a pôjdem k tomu pluku, pri ktorom som vyrástol, k 56. výsadkovému útočnému bataliónu v Kamišine, bez ohľadu na to, že minister obrany C. K. Šojgu sa ho rozhodol zreformovať a preveliť do Feodosii, teda na Krym. Rozhodol som sa, že pokiaľ je mojím osudom vrátiť sa k armáde, tak len tam, kde som vyrástol. Po prekonaní ťažkostí s podpisovaním zmluvy mi prišiel príkaz doraziť k jednotke.

18. augusta 2021 som nanovo podpísal kontrakt.

Koniec prvej a druhej časti.

Pokračovanie nabudúce.